

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 411.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573401265056/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

- uden at ænse Fortsættelsen (*rursus bella moves*) opfatter som »den længe afbrudte Kærlighed«, begynder Horatses Ode IV, 1. — *En Indskrift*. Denne Gravskrift har Poul Møller mellem sine under Rejsen henkastede Strøtanker versificeret saaledes: »Sydvest for dette Træ en britisk Mand / sit Liv forliste paa det salte Vand. / Flink gjorde han i Livets Sø Bestik, / her slap han Anker og til Himlen gik«. — *Menscheneeder-Eiland* er en Ø, *Cæsar*, en Klippe i Sundastrædet.
- 50 *Onrust* er en Ø nær ved Batavia. — *Ejlænderne*. Poul Møller antager med Urette (i en Anmærkning i sin Homers oversættelse) Ejland for at være et indfødt dansk Ord.
- 51 *Fætter Jas* eller *Kaptajn Jas*. Denne lokale Variant af den flyvende Hollænder lever endnu i Hollandsk Indien i Talemaaden »naar Kapitein Jas gaan« d. e. d. — *Corregidor* Ø i Indløbet til Manilabugten.
- 54 *Ulkegade* er den nuværende Holmensgade. — *Biersmat* kaldtes om Bord den Matros, der havde Tilsyn med de vaade Varer.
- 55 *Mater amata, infemerata* »Gudsmoder du kære, du rene og skære«, er ligesom Remsen S. 59, L. 1 Brudstykker af et *Ave Maria*.
- 57 *Samuels Moder Hanna*, som »taled i sit Hjærte, hendes Læber rørte sig blot, men hendes Røst høertes ikke« (1. Sam. 1, 12).
- 58 *Aborigines* kaldes paa Latin et Lands oprindelige Beboere.
- 60 *Endelig og endelig*. Gentagelsen udtrykker en Gradation ligesom *mere og mere* o. lign. Smågn. *lidt efter lidt, langt om længe*. — *Butellia vinum in mustram* skal betyder en Flaske Vin som Prøve (spansk: en muestra).

SMAASTYKKER.

- 63 *Forsøg til Himmelbrev i Grundtvigs Stil*. Himmelbreve er gudelige Betragtninger og Formaning i Form af Breve, som fingeredes, stundom ogsaa troedes at være nedfaldne fra Himmelen. Saadanne Breve, oftest oversatte fra Tysk, udgaves i tidligere Tider jævnlig af Boghandlerne i et stadseligt Udstyr, trykte paa Folioark, omgivne af en kobberstykke Ramme. Holberg omtaler

dem et Par Steder (se Werlauffs Historiske Antegnelser S. 142). I November 1918 var der i Følge »Kjøbenhavns Adressecomptoirs Efterretninger« for 10. Novbr. udkommet »Indholdet af det saakaldte Himmelbrev, der skal være fundet i Kina«, og et Par Dage før Offentliggørelsen af Poul Møllers Himmelbrev meddeles det i »Dagen« for 12. December, at et Himmelbrev, der om Sommeren havde været i Omløb i Slagelseegnen (hvor Poul Møller, der den Gang endnu opholdt sig paa Espe som Huslærer, kan have set det), i disse Dage falbødes i Hovedstaden. Langt ned i Aarhundredet er saadanne Himmelbreve, til Dels trykte i Neu Ruppin, udkomne her i Landet.

Det lille satiriske Stykke, der stod trykt i »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn« Nr. 101, d. 19. December 1818, er, som Titlen angiver, rettet imod Grundtvig og fremkaldt af hans Optræden til Forsvar for Baggeseu, som tolv af Oehlenschlägers unge Beundrere, »Tylten«, hvoriblandt Poul Møller selv, nylig havde udfordret til i en akademisk Diskussion paa Latin at forsvare de Principer, hvorefter han bedømte Oehlenschlägers Poesi. Det hører saaledes sammesteds hen som de to polemiske Digte fra den baggesenske Fejdes Tid, der er trykte i nærværende Udgave (I, 34 ff), og er et Sidestykke til Parodien paa Baggeseus Digt »Da jeg var lille«. I et Foredrag, der, som nedenstaaende Oplysninger viser, er sammensat af grundtvigske Elementer og sammenholdes af en grundtvigsk Rytme, søger Forfatteren at eftergøre den ejendommelige historiske Stil i Grundtvigs Stridsskrifter (især i Artiklen »Om Tylten til Vedkommende« i de to nærmest foregaaende Numre af Skilderiet), for derigennem at latterliggøre hans lige saa ejendommelige historiske Syn, hvorefter der frakendes den aandelige Retning, Poul Møller selv tilhørte, den danske Klassicisme, enhver Betydning i Danmarks Historie.

- 65 *Velkommen, Aand!* i gamle Danmarks Vænge«. Grundtvigs Digt »Til Baggeseu« i Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn 1816 Nr. 18 (Poetiske Skrifter IV, 248). — I Slutningen af Digtet »Til Baggeseu« sammenstiller Grundtvig Digteren med en *Kærmind*. — Den, der angriber Baggeseu, hedder